

vexilologie

150

ISSN 1211-2615

ZPRAVODAJ ČESKÉ VEXILOLOGICKÉ SPOLEČNOSTI

vexilologie

ISSN 1211-2615

150

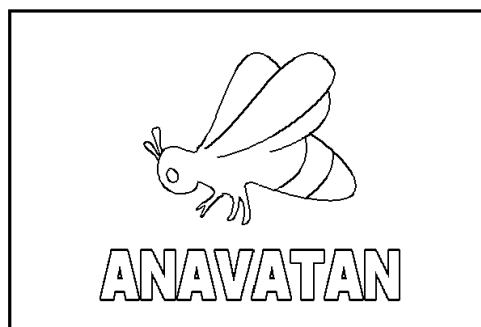
ZPRAVODAJ ČESKÉ VEXILOLOGICKÉ SPOLEČNOSTI

Jaroslav Martykán – Onur Özgün

TURECKÉ POLITICKÉ STRANY A JEJICH SYMBOLY III. ČÁST

Mimořádné parlamentní volby v Turecku 22. července minulého roku nás po pěti letech opět přiměly podívat se podrobněji na vývoj a současný stav vlajek tureckých politických stran – tak oblíbené téma vexilologických periodik v poslední době, kterému jsme se i my na stránkách *Vexilologie* dvakrát (1) věnovali. První z nás si vzal „na mušku“ vývoj symboliky hlavních politických stran Turecka, které se zúčastnily parlamentních voleb v letech 2002 a 2007, druhý pak přináší informace o symbolice dalších subjektů, které o účast v parlamentních volbách (volební zákon ji podmiňuje dosažením stanoveného počtu provinčních poboček strany po celé zemi a minimálního počtu získaných hlasů ve volbách předcházejících) teprve usilují.

Zatímco předcházející pokračování našeho volného seriálu jsme pojali i jako přehled dopadu nového zákona z r. 1992, který povolil činnost hlavních politických stran aktivních před vojenským převratem v r. 1980, na strukturu politických stran v zemi, nyní bychom se chtěli zabývat jednotlivými stranami z hlediska toho, jak uspěly či neuspěly od posledních parlamentních voleb v r. 2002, které zásadním způsobem přestavěly politickou scénu Turecka. Je pochopitelné, že vítězové minulých i posledních voleb – vládní Strana spravedlnosti a rozvoje (AKP) s 341 mandáty v novém parlamentu, ani jediná opoziční Republikánská lidová strana (CHP) zastoupená v parlamentu od r. 2002 (v r. 2007 získala 99 křesel), jak své vedení, tak symboliku spojenou s úspěchem nezměnily. (2) Zato strany, které ve volbách minule propadly, se snažily – většinou neúspěšně – změnami dosáhnout zlepšení svého volebního výsledku. Nejhůře z bývalých velikánů politické scény 80. a 90. let minulého století však dopadla VLASTENECKÁ STRANA (*Anavatan Partisi /ANAP/*), která se v r. 2002 se ziskem 5,12 % poprvé nedostala do parlamentu a loni už vůbec nekandidovala, protože se většina jejích členů 5.5.2007 rozhodla vstoupit do Demokratické strany. ANAP totiž doplatila na to, že byla 20.5.1983 založena s podporou tehdy vládnoucí armády jako nástupce rozpuštěných stran přívrženců liberálního konzervatismu ze Strany spravedlnosti (nyní se vrátili do její nástupkyně Strany správné cesty), sociální demokracie (dnes v obnovené Republikánské lidové straně), nacionalismu ze Strany národní akce (obnovené r. 1992), jakož i zastánců islámského fundamentalismu ze Strany

W/V

Obr. 1

národní záchrany, kteří dnes podporují Erdoğanovu AKP. Ani tři výměny na postu předsedy (posledním byl od 4.4.2005 atraktivní Erkan Mumcu), ani změna v symbolice strany (3) však nepomohly zachránit stranu od pádu do nicoty. Článek 1 nových stanov upravuje znak ANAP v *přiložené podobě medonosné včely a nápisu ANAVATAN.*(4) Figury znaku jsou provedeny bíle na zeleném poli, jak ukazuje i vlajka (**obr. 1**). Obdobně jako Vlastenecká strana dopadly i Strana velké jednoty (BBP), Strana vlasti (YP), Strana demokratické levice (DSP) a Strana nového Turecka (YTP), jejichž zisk se v r. 2002 pohyboval kolem 1 % a jejichž symboly popsán ve *Vexilologii* (5) se nezměnily. U dvou posledně jmenovaných je neúspěch jistě spojen i se smrtí jejich zakladatelů, Bülenta Ecevita a Ismaila Cema. STRANU DEMOKRATICKÉ LEVICE od faktického zániku zachránila ideově blízká Republikánská lidová strana, která jí 17.5.2007 nabídla vytvoření volební aliance proti AKP a také místa jejím kandidátům na kandidátce CHP. A tak má DSP pod vedením pružného Zeki Sezera opět své zastoupení v parlamentu (13 křesel) a dokonce i měla svého kandidáta v prezidentských volbách!

Mezi strany, které před další ztrátou vlivu nezachránila ani nová image, patří také Strana správné cesty (*Doğru Yol Partisi /DYP/*), založená 23.6.1983, přejmenovaná na svém 8. sjezdu 14.-15.4.2005 na DEMOKRATICKOU STRANU (*Demokrat Parti /DP/*) (6), která po 9,55 % hlasů získaných v parlamentních volbách r. 2002 vykazala o 5 let později podporu pouze 5,4 %

W/R

Obr. 2

voličů. Nejenže neúspěšnou prof. Çillerovou 14.12.2002 vystřídal v předsednickém křesle charismatický Mehmet Kemal Ağar, ale bílého koně ve znaku DYP doplnila i mapa Turecka. Emblém DP tvoří červené obdélníkové pole o šířce 100 mm a výšce 117,5 mm se zaoblenými horními rohy, které pod bílými písmeny DP o výšce 30,3 mm zobrazuje bíle šrafovanou mapu Turecka a před ní vpravo kráčejícího bílého koně; pod ním je bílý nápis DEMOKRAT PARTİ, jehož délka dosahuje 89,9 mm. Na webové stránce DP (7) je uvedeno, že se emblém strany používá mj. i na bílé nebo červené (pak je bíle lemován) vlajce o poměru stran 4:9 (**obr. 2**), popř. v černobílém provedení na černé vlajce. Stanovy DP v článku 1 praví, že značka DP a emblém tvoří před mapou Turecka stojící ušlechtilý kůň, jehož pravá přední noha je ve vzduchu, a pod ním nápis DEMOKRAT PARTİ. (8) Obdobně ani DĚLNICKÉ STRANĚ (*İşçi Partisi /İP/*, zal. 2.3.1992, předseda Doğu Perinçek) nepomohlo, když v nových stanovách přijatých na 7. mimořádném sjezdu 22.-24.12.2006 zaměnila žlutou barvu pěticípé hvězdy na své vlajce (9) barvou bílou: její volební zisk se z 0,52 % snížil v r. 2007 na 0,37 %. K poraženým v posledních volbách patří i Strana štěstí (SP) a Mladá strana (GP), s jejichž symboly jsme seznámili naše čtenáře ve *Vexilologii* č. 129, na s. 2438 a 2434 a které získaly 2,3 resp. 3,0 % odevzdaných hlasů (proti 2,49 a 7,25 % v r. 2002).

K vítězům parlamentních voleb z 22.7.2007 bezpochyby patří krajně pravicová a nacionalistická STRANA NÁRODNÍ AKCE (*Milliyetçi Hareket Partisi*, zal. 9.2.1969, předseda Devlet Bahçeli), která svůj volební zisk téměř zdvojnásobila z 8,34 na 14,3 % a jako třetí politická strana se dostala se 70 poslanci opět do parlamentu. V rámci své modernizace strana upravila používání tradičního nacionalistického symbolu tří půlměsíců (Üç hilâl). V článku 1 svých stanov sice nadále uvádí, že *znakem strany jsou tři bílé půlměsíce na červeném poli*, na webové stránce věnované symbolice však informuje, že tři půlměsíce jsou vepsány do červeného kruhového pole,

W/R/W

R/W

Obr. 3

položeného na bílý list čtvercového nebo obdélníkového tvaru, ve druhém případě pak doplněn červeným nápisem MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ pod nebo napravo od kruhového pole (**obr. 3**). (10) Vedle Strany národní akce si polepšila i její r. 1998 založená tradicionalistická odnož, Strana osvětlení Turecka (ATP). Ta si popis svého

emblému, o jehož provedení na vlajce jsme informovali ve *Vexilologii* č. 129, s. 2437, zanesla do stanov (11) a po propadu v minulých volbách 15.12.2002 zvolila nového předsedu – Ahmeta Bicana Ercilasuna. A na výsluní úspěchu Velké matky MHP jí parlamentní volby v r. 2007 přinesly podporu alespoň 0,28 % voličů. Obdobný miniaturní úspěch si mohou připsat i další dvě, tentokrát levicové strany, o jejichž symbolech jsme již informovali (12), Strana svobody a solidarity (ODP) a Strana práce (EMEP). První z nich se r. 2007 poprvé zúčastnila parlamentních voleb se ziskem 0,15 %, druhá pak poprvé sama se 0,07 %. EMEP se totiž voleb v r. 2002 zúčastnila s prokurdskou Stranou lidové demokracie HADEP v koalici DEHAP (Demokratická lidová strana) a získala nebezpečných 6,23 % přívrženců. Protože následně byly obě prokurdské formace soudně zakázány – HADEP 13.3.2003 a DEHAP 12.11.2005 – a prokurdské kruhy vsadily na tzv. nezávislé kandidáty (v r. 2007 získali 5,3 % voličů a 26 se jich dostalo do parlamentu), musela Strana práce podstoupit oheň volební soutěže sama. Třetí z nám již známých strániček, které dosud nesplnily podmínky pro účast v parlamentních volbách, Strana nezávislého Turecka (BTP), z nich dopadla nejlépe – získala 0,52 % odevzdaných hlasů; vlajku zmíněnou ve *Vexilologii* č. 129, s. 2442 používá i nadále.

Mezi tureckými politickými stranami, o nichž jsme se dosud nezmiňovali a které splnily v r. 2007 podmínky pro účast ve volbách, jsou tyto tři: Strana povznesení lidu, Liberálně demokratická strana a Komunistická strana Turecka. Pouze první z nich, STRANA POVZNESENÍ LIDU (*Halkın Yükselişi Partisi /HYP/*), byla založena až v období od posledních voleb, konkrétně 16.2.2005, lidmi kolem významného tureckého politika prof. dr. Yaşara Nuri Öztürka; ve volbách v r. 2007 získala HYP 0,51 % odevzdaných hlasů. Svůj emblém představila již na své první tiskové konferenci 17.3.2005 – tvoří jej zelený list platanu s bílým žilkováním v kruhovém poli se širokým červeným lemem, který v horní části nese bílý plný název strany, v dolní pak na červeném oválu bílou zkratku HYP (**obr. 4**). Kruhové pole bylo původně světlemodré barvy, jak svědčí fotografie z citované tiskové konference, tak fotografie bílých stranických vlajek s emblémem uprostřed z 1. mimořádného kongresu 23.7.2006. Když však byly projednávány stanovy strany, (13) došlo ke změně barvy kruhového pole emblému na bílou. Článek 2 stanov stanoví, že v horní části mezikruží barvy vlajky (má se na mysli turecká státní vlajka – jm) se nachází nápis HALKIN YÜKSELİŞİ PARTİSİ, uvnitř kterého je na bílém kruhovém poli zelený list platanu s bílým žilkováním. V dolní části emblému se nachází zkratka jména v podobě písmen HYP. Barva nápisů není zmíněná, z webové stránky věnované logu HYP (14) vyplývá, že je bílá stejně jako vlajka, v jejímž středu se nadále vyvěšuje (**obr. 5**).

LIBERÁLNĚ DEMOKRATICKÁ STRANA (*Liberal Demokrat Parti /LDP/*, zal. 26.7.1994, předseda Cem Toker) vzbudila při svém založení velkou pozornost svými radikálními privatizačními návrhy na změny v hospodářském a sociálním životě země. Zastoupení v parlamentu získala zvolením poslance Emina Şirina, který opustil vládnoucí AKP, do svého čela v r. 2003. Přítomnost v parlamentu jí usnadnila vstup do velké politiky – získala 0,27 %. Symbolem strany je od jejího založení bílý delfín na tmavomodrém listu, doplněném ve vlající části při dolním okraji bílými písmeny LDP (**obr. 6**). (15) V předvolebním období používala LDP vlajky doplňované i bílou číslicí „25“ v horním rohu na znak toho, kolik procent ve volbách strana získá. Inu, spletla si asi desetinnou čárku ...

Obr. 4

W/R

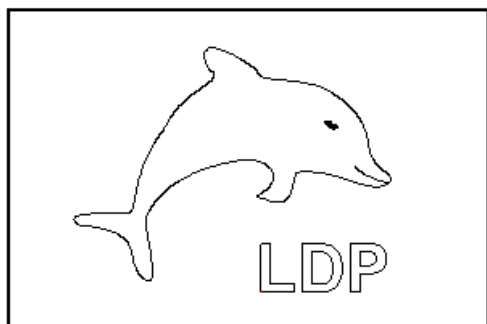
V/W

W/R

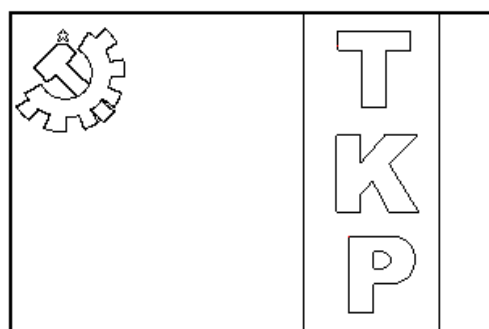
Obr. 5

*/W

W/B+

Obr. 6

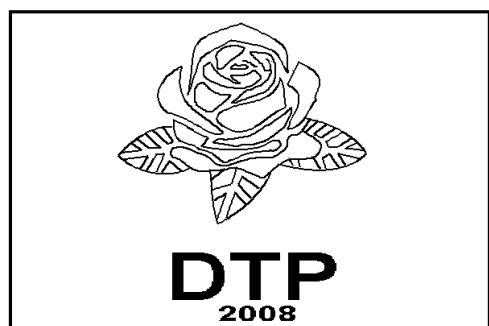

R

Y/R

R/Y

Obr. 7

R+V/Y

R/Y

Obr. 8

Y/R

N/R

Y/R

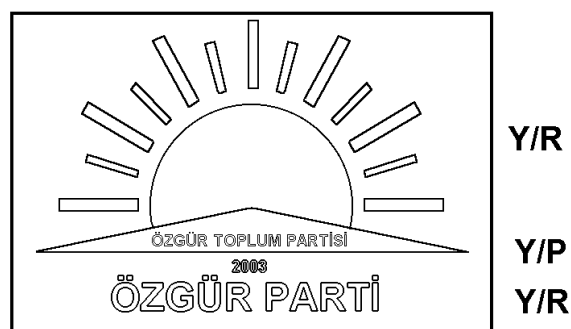
Obr. 9

Poprvé se volb zúčastnila i KOMUNISTICKÁ STRANA TURECKA (*Türkiye Komünist Partisi /TKP/*, předseda Aydemir Güler), která vznikla 11.11.2001 sloučením Komunistické strany (KP) a Strany socialistických sil (SIP) na 6. sjezdu SIP; získala podporu 0,23 % voličů. Tak jako ostatní politické strany v Turecku má TKP oficiálně stanoven jenom svůj znak – logo. Tvoří jej červené kruhové pole se zkříženým kladivem a polovinou ozubeného kola a pěticípou hvězdou uprostřed. Nad tímto emblémem je opis TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ, pod ním zkratka TKP, vše ve žluté barvě. (16) Při použití na vlajce se připouští několik variant, jak svědčí údaje ze stranického archívu. (17) Nejčastěji se emblém klade do horního rohu červeného listu, červená zkratka TKP pak do širokého žlutého pruhu, položeného svisle (obr. 7) nebo šikmo přes list, popř. při dolním okraji listu.

Prokurdské síly v r. 2007 vsadily na tzv. nezávislé kandidáty, kteří nemusí splňovat podmínku minimálního počtu provincií, v nichž působí, pro účast ve volbách. Uspěla mezi nimi především STRANA DEMOKRATICKÉ SPOLEČNOSTI (*Demokratik Toplum Partisi /DTP/*), kterou v předvečer zákazu jejího předchůdce DEHAP založili bývalí kurdští poslanci tureckého parlamentu. Již na ustavujícím sjezdu v Ankaře 24.-25.10.2005 byl za emblém strany přijat červený květ růže se zelenými lístky umístěný na žlutém podkladu, jak ostatně stanoví i čl. 1 stanov. (18) Vlajku strany (obr. 8) v kurdských národních barvách pak doplňuje červená zkratka názvu pod emblémem a červený letopočet 2005. (19) Od 13.6.2007 stojí v čele strany, která má dva spolupředsedy, z toho vždy jednu ženu, Selma İrmaková a Nurettin Demirtaş, když jejich předchůdci – Aysel Tuğluková a Ahmet Türk – odstoupili z funkce, aby mohli spolu s dalšími předními politiky strany kandidovat jako nezávislí do parlamentu znovu. A záměr se Kurdům zdařil, DTP je čtvrtou nejsilnější parlamentní stranou a vládne 22 křesly!

Méně úspěšnými politickými nováčky mezi prokurdskými stranami jsou další dvě strany. STRANU PRÁV A SVOBOD (*Hak ve Özgürlükler Partisi /HAK-PAR/*, zal. 11.2.2002, předseda Abdulmelik Fırat) a

STRANU SVOBODNÉ SPOLEČNOSTI (*Özgür Toplum Partisi /OTP/*, zal. 6.6.2003, její předseda Ahmet Turan Demir byl posledním předsedou zakázaného HADEP) spojuje opravdu hodně. Obě se použitím slova „svoboda“ ve svém názvu odvolávají na potřebu větší míry svobody pro Kurdy, byť to neuvádějí explicitně. Hlavními barvami vlajek obou stran je červená a žlutá – dvě z tradičních kurdských barev (chybí zelená, byť na grafické úpravě jejich webových stránek je samozřejmě doplňuje). Veřejné používání kompletní trikolóry totiž není doporučováno, neboť je stále ještě spojeno se zažitým negativní pohledem většinového obyvatelstva na ně jako na separatistický symbol. Hlavní figurou vlajek obou stran je slunce (kurdsky *xor*), jeden ze dvou nejdůležitějších symbolů kurdské mytologie; slunci zasvěcený bůh Mitra patřil mezi nejvýraznější božstva Kurdů v antice. Slunce na vlajkách obou připomíná zeměpisnou polohu země Kurdů (na jihovýchodě Malé Asie) a její závislost na zemědělství; slunce je ostatně i na vlajce kurdského autonomního státu na severu Iráku. Článek 1 stanov Strany práv a svobod (20) určuje, že *emblémem je před třemi lidmi vycházející slunce*. Na červené vlajce (**Obr. 9**) HAK-PAR je doplňuje plný název strany v opisu nad ním, resp. zkratka HAK-PAR a letopočet založení strany pod ním. Kromě černých postav je emblém proveden ve žluté barvě. Strana svobodné společnosti, která častěji než svou oficiální zkratku OTP používá zkrácený název ÖZGÜR PARTİ, jej vložila i do své červené vlajky (**obr. 10**) spolu s vycházejícím kurdským sluncem, letopočtem založení 2003 a plným názvem, který umístila na fialový trojúhelník, symbolizující kurdské hory a překrývající sluneční kotouč; slunce i všechny nápisy jsou žluté. (21)

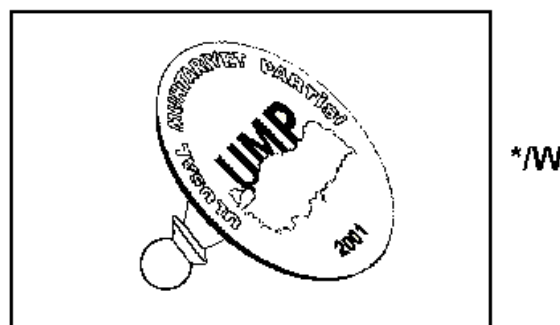
Y/R

Y/P

Y/R

Obr. 10

Tradiční turecké hodnoty se v životě země snaží udržet tři další strany, z nichž nejstarší je STRANA NÁRODNÍ SAMOSPRÁVY (*Ulusal Muhtariyet Partisi /UMP/*, zal. 13.8.2001, předseda Fehmi Öztürk), jež spojuje tradiční turecké správní úředníky – náčelníky (turecky *muhtar*), kteří působí na městských obvodech a ve vesnicích jako představitelé republiky. Strana se nezúčastňuje voleb a nemá žádné politické cíle, jde jí jenom o posílení orgánů samosprávy, kterou reprezentují. Symbolem UMP je muhtarské razítko – znak jejich autority – jehož otisk tvoří červená mapa Turecka, doplněná červeným názvem strany v opisu. Zpoza mapy vystupují černá písmena UMP, pod ní je černý letopočet

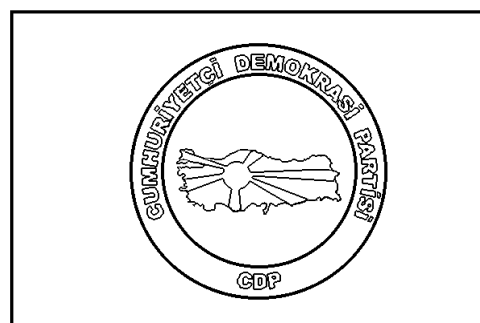

*/W

Obr. 11

2001. Na bílém poli listu představuje vlajku UMP (**obr. 11**). (22)

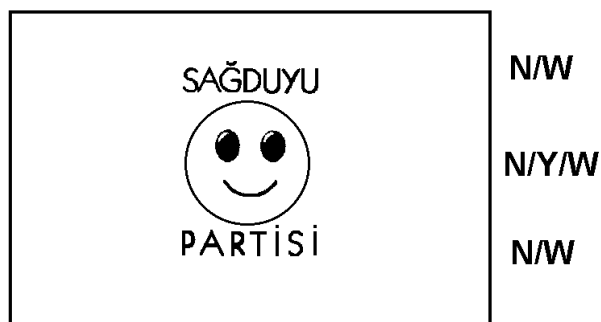
Bývalý předseda Ústavního soudu, vážená osobnost veřejného života Turecka a známý spisovatel Yekta Güngör Özden založil 19.7.2002 STRANU REPUBLIKÁNSKÉ DEMOKRACIE (*Cumhuriyetçi Demokrasi Partisi /CDP/*), usilující o zachování laického charakteru státu a Atatürkova odkazu z levicových pozic. Ve funkci předsedy CDP tohoto známého kemalistu vystřídal 10.4.2004 Erdoğan Bakkalbaşı. Stranický symbol obsahuje červenou mapu

*/R

Obr. 12

Turecka a Severního Kypru vepsanou bílému kruhovému poli se žluto-bílým sluncem v místě, kde leží Ankara, a paprsky vycházejícími do všech stran. Na světlemodrém mezikruží jsou bílými písmeny v opisu vyvedeny plný název strany i jeho iniciály. Emblém se vkládá do středu červeného listu vlajky (**obr. 12**). (23)

Obr. 13

Islamistická STRANA ZDRAVÉHO ROZUMU (*Sağduyu Partisi*, zal. 4.9.2002, předseda Mehmet Yücel Agargün) byla založena představitelem mystické náboženské sekty *nakšbandíja* M. Nureddinem Çoşanem v duchu této ideologie, která je konzervativně-traditionalistická a má příznivce v mnoha pravicových stranách Turecka. Bílá vlajka Strany zdravého rozumu nese populární „smajlík“ – žlutou smějící se tvář s černými očima a rty – a název strany nad a pod ním (**obr. 13**). (24) Je zřejmé, že emblém strany není spojen s politickými názory, které hlásá, a nemá žádný ideologický náboj. Pro

náhodného diváka může dokonce pohled na vlajku vyvolat dojem, že jde o symbol nějaké apolitické entity nebo dokonce ochránců přírody. Je možné, že funkcionáři strany chtěli takovým výběrem symbolu skrýt před veřejností své pravé politické názory nebo si polepšit svou image u ní.

Poznámky:

- (1) V číslech 81 (s. 1687-1593) a 129 (s. 2433-2444).
- (2) Španělský zpravodaj *Gaceta de Banderas* č. 117, květen 2007, uvádí s odvoláním na stanovы strany novou specifikaci barev vlajky AKP, uvedené ve *Vexilologii* č. 129, s. 2439, v podobě bílého symbolu strany – svítící žárovky a nápisu – na oranžovém (dosud žlutém) (Pantone 144C) a modrém (Pantone 185C) listu.
- (3) 9. kongres 2. června 2007 vypustil z emblému strany (popsán ve *Vexilologii* č. 81, s. 1588) mapu Turecka v podobě plástve medu, která působila ve srovnání s hospodářskými výsledky období, kdy ANAP vládla, a jejich dopadem do života řadových občanů, poněkud ironicky, a jeho barvu změnil na zeleno-bílou.
- (4) <http://www.anap.org.tr/default.asp> z 24.7.2007.
- (5) BBP (s. 2437), YP (s. 2442), DSP (s. 2436) a YTP (s. 2436).
- (6) O svůj nový název se DYP pře se stranou téhož jména, kterou s odvoláním na předpřevratovou situaci 29.11.1992 založil syn bývalého premiéra Menderese, zakladatele původní strany tohoto jména. Jejím následníkem se totiž po svržení premiéra Menderese v r. 1960 a rozpuštění „jeho“ Demokratické strany stala Strana spravedlnosti, z níž vycházejí všichni funkcionáři pozdější DYP. Za Menderesovým synem Aydinem stojí pouze hrstka nejvěrnějších vyznavačů myšlenek jeho otce.
- (7) www.dp.org.tr/Amblemimiz.asp z 23.7.2007.
- (8) www.dp.org.tr/tuzuk/DPTuzuk.asp z 23.7.2007.
- (9) Vyobrazena ve *Vexilologii* č. 129, s. 2440. Stanovы na www.ip.org.tr/lib/pages/detay.asp?göster=tblgeler&belgetur=1 uvádějí v článku 1, kapitoly I, že *symbolem IP je prostá hvězda. Na stranickém praporu je bílá hvězda na červeném pozadí. Používá se i na stranických písemnostech či razítkách na bílém pozadí. V tom případě má červenou barvu.*
- (10) www.mhp.org.tr/partimiz/partilogophp z 24.7.2007.
- (11) Článek 4 stanov stanoví, že emblémem ATP je *ženská a mužská hlava před slunečním kotoučem* (www.atp.org.tr/tuzuk2.htm z 23.7.2007).
- (12) Informace o obou symbolech najdete ve *Vexilologii* č. 129, na s. 2441 (ODP) nebo 2440 (EMEP).
- (13) www.hyp.org.tr/page.asp?id=33 z 24.7.2007.
- (14) www.hyp.org.tr/hyplogo.asp z 24.7.2007.
- (15) www.ldp.org.tr z 24.7.2007.

- (16) www.tkp.org.tr/secim2007/images/tkp_logo.jpg z 26.7.2007.
- (17) www.tkp.org.tr/arsiv/bayrak/ ze 12.6.2003.
- (18) www.dtpgm.org.tr/tuzuk.pdf
- (19) http://tr.wikipedia.org/wiki/Demokratik_Toplum_Partisi
- (20) www.hakpar.org.tr/tuzuk.html z 24.7.2007.
- (21) www.ozgurparti.org.tr
- (22) www.ump.org.tr
- (23) www.cdp.org.tr
- (24) www.sagduyu.org.tr

The third part of a loose series by a Czech author specialized in Turkish vexillology and his Turkish friend summarizes data either on changes of the flags of traditional Turkish political parties or on those of new entities established since 2002. As for the former, any substantial changes in their symbolism (Fig. 1 – Motherland Party, Fig. 2 – True Path Party renamed to the Democrat Party) did not help them to improve their performance in the election, unlike the traditional Nationalist Action Party (Fig. 3) persisting in the time-proven symbol. As for new political parties, the pro-Kurdish Democratic Society Party (Fig. 8) is the only entering the Parliament through “independent candidates”. Other three parties (People’s Enhancement Party – Fig. 5, Liberal Democrat Party – Fig. 6 and The Communist Party of Turkey – Fig. 7) participated in the 2007 election without any substantial gain. Remaining parties did not even try to take part in the poll. Both regional pro-Kurdish (Rights and Freedoms Party – Fig. 9, Free Society Party – Fig. 10) and nationwide (National Autonomy Party – Fig. 11, Republican Democracy Party – Fig. 12 and Common Sense Party – Fig. 13) parties are of a marginal importance.

Milan Týma

PRÍPRAVA A PRŮBĚH 4. ČESKÉHO NÁRODNÍHO VEXILOLOGICKÉHO KONGRESU

V září 2004 na 3. ČNVK jsem byl osloven předsedou ČVS, zdali by příští kongres nemohl být uspořádán na Českomoravské vysočině, protože výbor chtěl přiblížením místa jeho konání moravským, slezským a slovenským členům podnítit jejich větší zájem o účast než dosud. Když jsem se rozhodl nabídku pořadatelství přijmout, zvážil jsem několik možností, kde by kongres mohl proběhnout. Středisko kraje Vysočina Jihlavu jsem zavrhl hned od začátku, místo konání ani ubytování nevyhovovalo našim představám. Okresní město Havlíčkův Brod nabídlo jen drahý hotel Slunce a střední školy, které by mohly být místem konání, jsou volné jen v červenci a srpnu, což zase není vhodný termín pro takovou akci kvůli dovoleným a prázdninám členů. Pak mě napadla Chotěboř, která má sice laciný hotel, ale žádné prostory pro kongresové jednání. A tak mi zůstalo město Přibyslav, které i pro mne osobně mělo několik výhod – je vzdáleno jen 15 km od mého bydliště (snazší osobní jednání), znal jsem se s několika důležitými lidmi jako starostou, místostarostou a vedoucí informačního centra. S přibyslavskými úřady jsem byl ve styku již v letech 2000 a 2004, když jsem jim – byť neúspěšně – navrhoval městskou vlajku. Velkou předností Přibyslavi byl zámek, ve kterém sídlí Centrum hasičského hnutí (CHH) a celorepublikové Muzeum požární ochrany. Když jsem našel pochopení u ředitele CHH Jiřího Pátka, od kterého jsem získal příslib spolupodílet se na organizaci kongresu, a i prohlídka zámku dopadla „na výbornou“ (přednáškový sál pro 90 osob, stožáry pro vztyčení vlajek na nádvoří, zapůjčení prostor zdarma), byl jsem nadšen a o místě konání přesvědčen již v listopadu 2004. Jediným rizikem bylo uvažované místo ubytování, Hotel Garni, také provozovaný CHH a navrhuující velmi rozumné ceny, měl totiž v letech 2006-2007 projít rekonstrukcí a nebylo jisté, zda ji do termínu kongresu ukončí.

Spolu s tajemníkem ČVS pro kongresy Petrem Exnerem jsme CHH navštívili znovu v červenci 2005, kdy jsme se seznámili s archivářem Stanislavem Bártou, správcem bohatého depozitáře místního muzea, vlastního i několik desítek hasičských praporů. Dohodli jsme se s ním tak i na tradiční součásti vexilologických kongresů – výstavě tentokrátě hasičských praporů. Když nám vedoucí Informačního centra Anna Šauerová přislíbila poskytnout kulturně-turistické a propagační materiály o Přibyslavi a okolí pro všechny účastníky kongresu a i prohlídka hotelu, který se chystal k rekonstrukci ubytovací části, dopadla uspokojivě, mohl výbor ČVS rozhodnout o uspořádání 4. ČNVK právě v Přibyslavi. Následná výroční členská schůze tento záměr potvrdila a jednání se mohla rozběhnout již po oficiální linii. V dubnu 2007 jsem s místostarostou města Michaelem Omesem dojednal, že poprvé v historii našich kongresů se spolupořadatelem stane i město, kde se kongres pořádá. Významnému pokroku přispělo výjezdní zasedání výboru ČVS 2. června 2007 na přibyslavském zámku, kterého se vedle ředitele J. Pátka, místostarosty M. Omesa a vedoucí IC A. Šauerové zúčastnil i vedoucí provozní hotelu Jiří Votava. Byly dohodnuty podrobnosti spolupráce při pořádání 4. ČNVK, termín jeho konání i obsahová náplň, včetně prohlídky města a zájezdu na Zelenou horu. Na průběžné kontrole harmonogramu dohodnutých opatření se vedle mne podílel rovněž P. Exner a od prosince 2007 i pravidelně celý výbor. Město nám poskytlo na kongres grant, z něhož jsme pokryli pořízení stolních vlajek 4. ČNVK a města pro všechny účastníky kongresu, autobusový zájezd do okolí Přibyslavi a část nákladů na tisk sborníku přednášek.

Velkým přínosem popularizaci kongresu i ČVS jako jeho pořadatele byla tisková konference, kterou 7. května 2008 uspořádal na radnici místostarosta M. Omes. Na ní se kromě mne podílel i předseda ČVS J. Martykán, jenž zúčastněným rozdal tiskovou zprávu připravenou P. Exnerem. Tiskové konference se zúčastnili místní dopisovatelé ČTK, Mladé fronty Dnes, regionálních tiskovin Cesta Vrchovinou a Jihlavské listy, jakož i kabelové televize provozované přibyslavskou radnicí. I když předseda ČVS ještě týden před zahájením zaslal tiskovou zprávu na ústředí ČTK, největší ohlas měla přece jenom ta tisková konference na radnici – šest článků o konání 4. ČNVK vyšlo v místním tisku v období od 20.5. do 16.6.2008 a v sobotní regionální příloze „Vysočina“ celostátního deníku Mladá fronta Dnes 14. června 2008 dokonce i celkem podrobná zpráva. Stejně tak rozhovor s předsedou ČVS o kongresu i naší společnosti obecně pro místní kabelovou TV byl příspěvkem města k propagaci ČVS. Vedlejším přínosem tiskovky bylo seznámení se s prvním místostarostou Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska Václavem Liškou, který projevil osobní zájem o účast na našem kongresu (věnuje se historii hasičstva u nás) a přislíbil i vystoupit na toto téma s přednáškou. Měsíc před zahájením kongresu bylo vše základní dohodnuto a já již „dopilovával“ jen drobnosti jako menu při neformálním setkání účastníků v restauraci U Kubínů v pátek večer, účast hasičů, hudby a fotografa na slavnostním zahájení a příležitostná výstavka dvou vzácných archivních dokumentů, vážících se k Přibyslavi.

První kongresový den, pátek 13. června 2008, byl zahájen přijetím členů výboru ČVS a prezidenta Mezinárodní federace vexilologických společností Michela Lupanta na radnici města Přibyslav; jejími renovovanými prostorami provedl hosty místostarosta M. Omes, který spolu s předsedou ČVS popřál úspěch právě zahajovanému setkání vexilologů ze šesti zemí Evropy (Česko, Slovensko, Polsko, Německo, Belgie a Rumunsko). Poté jsme se přesunuli do zámku, kde již za přítomnosti většiny účastníků přivítal ředitel CHH J. Pátek přítomné a S. Bárta zahájil svým komentářem vernisáž výstavky hasičských praporů ze sbírek Centra. Její součástí byla i návštěva depozitářů a ukázka originálů uložených praporů, jakož i dílen pro jejich opravu a údržbu. Zatímco Ladislav Macek z okresního archívu seznámil přítomné s originálem, resp. duplikátem dvou listin, vážících se k historii Přibyslavi, jeho manželka Iva Macková je provedla expozicemi Muzea požární ochrany. Po velmi zajímavé odborné části programu dokončili účastníci kongresu své ubytování v hotelu přejmenovaném po rekonstrukci na Přibyslav a večer se sešli na přátelské večeři v restauraci U Kubínů, kde setrvali ve družném hovoru nad sklenicí piva dlouho do noci.

Po snídani v hotelu jsme se v sobotu 14. června 2008 sešli na nádvoří zámku, kde proběhlo slavnostní zahájení kongresu, které svými projevy otevřeli ředitel CHH J. Pátek, místostarosta Přibyslavi M. Omes a předseda ČVS J. Martykán. Vyvrcholilo slavnostním vztyčením vlajek města, České vexilologické společnosti a 4. ČNVK, které za hudebního doprovodu šesti houslistů ze Základní umělecké školy vztyčilo po instruování a výcviku od Zbyška Svobody družstvo osmi

hasičů ve slavnostních uniformách. Po společné fotografii třiceti účastníků kongresu, pozvaných hostů a zástupců médií jsme se přesunuli do slavnostně vyzdobeného přednáškového sálu, kde kongres pokračoval prvními dvěma bloky přednášek. Byly věnovány výhradně hlavnímu tématu letošního kongresu – hasičským praporům. S historií hasičstva v Česku seznámil přítomné doc. V. Liška, na kterého svým pojednáním o praporech – jako specifických symbolech hasičských dobrovolných i profesionálních sborů – navázal S. Bárta z CHH. Podrobněji komentoval jak vystavené repliky historických praporů ze sbírek muzea, tak aktuální prapory hasičského hnutí zapůjčené do CHH při příležitosti konání kongresu. A. Brožek vzpomněl jednoho ze zakladatelů Vexilologického klubu Jiřího Hlaváčka, který byl svou profesí hasič a jehož sbírka kartiček s vyobrazením vlajek inspirovala mnohé vexilology. První zahraniční přednášející Alexandru Dan Mándru z Rumunska prezentoval bohatě dokumentované pojednání o symbolice cechů z jeho rodného města Kluže – Napoky. Problematiku hasičských praporů v sousedním Německu s přihlédnutím k okolí Berlína ve své přednášce představil německý účastník kongresu Günter Strumpf. Podrobně se věnoval rozdílům mezi prapory dobrovolných a profesionálních hasičských sborů, jakož i používané symbolice. Náhodný výběr ukázek hasičských praporů z dalších koutů zeměkoule ve svém referátu Hasiči světa prezentoval španělský vexilolog J.M. Erbez Rodríguez, který se však z účasti na kongresu omluvil a český překlad jeho článku zprostředkoval účastníkům kongresu J. Martykán.

Polední přestávka na oběd v hotelu ukončila odbornou část prvního dne kongresu, protože po ní čeští a slovenští účastníci absolvovali výroční členskou schůzi ČVS (viz zvláštní zpráva P. Holase). Zahraniční kolegy provedl v té době osobně místostarosta M. Omes po historicky a kulturně zajímavých místech města Přibyslavi. Po třetí hodině odpolední jsme všichni odjeli autobusem do Žďáru nad Sázavou, abychom si prohlédli právě již částečně zrenovovaný poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na blízké Zelené hoře. Ten se totiž díky podivuhodné architektuře stavitele Santiniho stal národní kulturní památkou ČR a byl zapsán na seznam kulturního dědictví lidstva UNESCO. Po prohlídce interiéru kostela vedené odborným průvodcem jsme se při návratu do Přibyslavi zastavili u Žižkovy mohyly u obce Žižkovo Pole, kde v r. 1424 zemřel slavný český vojevůdce Jan Žižka z Trocnova. Z. Svoboda obohatil prohlídku tohoto památného místa zajímavou přednáškou o vojenském umění husitů, zejména jejich bojové hradbě. Bohatými zážitky naplněný den byl zakončen slavnostním společenským večerem v hotelu Přibyslav. Kromě všech účastníků kongresu se ho jako hosté zúčastnili starosta Přibyslavi Jan Štefáček (přednesl zdravici) a místostarosta SHČMS doc. V. Liška. Již tradičně se stal slavnostní večer příležitostí k předání ocenění, udělovaných zpravidla právě na kongresech. Kongresové ocenění za zásluhy o českou vexilologii obdržel s přihlédnutím ke svému nedávnému významnému životnímu jubileu Zbyšek Svoboda, diplomy Čestného uznání za popularizaci české vexilologie a dlouholetou publicistickou činnost na tomto poli převzali Aleš Brožek, Pavel Fojtík a Josef Hubka. Milanovi Týmovi bylo uděleno čestné uznání za úspěšnou přípravu 4. ČNVK. Výbor využil opakované přítomnosti dlouholetých účastníků našich kongresů a zahraničních příznivců naší společnosti prezidenta FIAV Michela Lupanta z Belgie a Alfreda Znamierowského z Polska, aby jim na 4. ČNVK předal i čestné vlaječky České vexilologické společnosti s věnováním.

Třetí den kongresu, neděle 15. června 2008, byl naplněn zbývajícími přihlášenými přednáškami, tentokrát již na volné téma. Na úvod třetího přednáškového bloku pojednal Roman Klimeš o třech historických praporech Evropy, symbolizujících osvobození tří zemí (východního Německa, Maďarska a Rumunska) z komunistické poroby. Politické téma zpracoval i Ladislav Hnát, zabývající se barvami a symboly československých politických stran v letech 1918-1948. Do daleko hlubší historie se vrátil Vladimír Liščák v přednášce na téma: Katalánský atlas z r. 1375 jako historicko-geografický pramen. To A. Brožek měl již zcela vexilologickou přednášku o vlajkách veslařských svazů a klubů v Čechách a na Moravě do r. 1918. K problematice tzv. pseudoautorství čs. státní vlajky se ještě jednou vrátil Z. Svoboda, který se dotkl citlivé otázky osobních zásluh řady čs. veřejných osobností o vznik naší vlajky. Nepředpokládaná iniciativa některých přednášejících doprovázet své vystoupení i cizojazyčným resumé pro zahraniční účastníky vedla k časovému skluzu proti plánovanému programu a nežádoucí redukci (vystoupení P. Exnera k internetové databázi komunálních symbolů REKOS či zamyšlení P. Fojtíka nad nezdravými trendy ve vexilologii) nebo dokonce vypuštění (informace o vexilologických

novinkách připravená J. Hubkou) některých vystoupení. Pro ty, kteří si plné znění jejich vystoupení nebudou moci přečíst ve sborníku ze 4. ČNVK, protože do Přibyslavi nepřijeli, se všichni dotčení jistě k tematice svých vystoupení vrátí v odborné části příští výroční členské schůze.

Slunečné pauzy v prvním deštivém půlnoci kongresového programu jsme využili k slavnostnímu ukončení 4. ČNVK. Po projevech V. Lišky za hostitele (SHČMS) a J. Martykána za účastníky kongresu sňali Z. Svoboda, A. Brožek, P. Exner a M. Týma vlajky ze stožárů na znamení toho, že 4. český národní vexilologický kongres skončil definitivně. Za pomoc při jeho přípravě a organizaci, jakož, věřím, že i za úspěšný průběh bych chtěl závěrem tohoto článku srdečně poděkovat kolegům P. Exnerovi, J. Martykánovi a Z. Svobodovi.

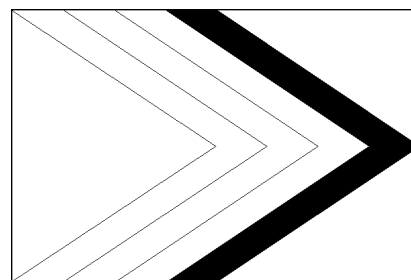
Milan Týma describes how he organized the 4th Czech National Congress of Vexillology with the help of other members of the Czech Vexillological Society. This congress took place at a picturesque medieval small town of Přibyslav situated in the very heart of the Czech-Moravian Highlands between 13-15 June 2008. A smart manor-house turned into the Museum of the Firefighters Movement hosted thirty participants from Czechia, Belgium, Germany, Poland, Romania and Slovakia. On 13 June 2008 the program of the congress started with a reception of the board of the Czech Vexillological Society and the President of the F.I.A.V. Michel Lupant by Vice-Mayor of Přibyslav Michael Omes in his office. Then it continued with a private showing of the exhibition of the replicas of many historically valuable flags of the fire squads deposited in a rich collection of the museum. The congress participants were welcomed by director of the Centre of the Firefighters Movement Jiří Pátek. The showing and following sightseeing of both exhibitions and depository of museum were conducted by its well-instructed personnel headed by the museum's archivist Stanislav Bárta. The first congress day was concluded with a non-formal meeting of the congress participants at the beer-restaurant "U Kubínů". On 14 June 2008 a festive ceremony of the hoisting of the flags of Přibyslav, CVS and 4 CNCV at the courtyard of the castle opened the congress officially. After taking a photo of all participants, invited guests and representatives of media the congress continued with six lectures held on the main topic of interest – historical and contemporary flags of the firemen in Czechia, Germany and the world. In the meantime, when the Czech and Slovak vexillologists held their regular annual meeting, foreign guests participated in the sightseeing tour of the town. The afternoon program continued with a visit of the Přibyslav surroundings (a conducted visit of the Church of Joannes Nepomucensis at the Zelená hora with a short stop near the burial-mound of Jan Žižka where Z. Svoboda delivered his lecture on warfare methods of the Hussite armies and strategic skills of their leader). A handover of awards granted by the Czech Vexillological Society to its members for an extraordinary contribution to the Czech vexillology became a regular part of the gala-dinner. The Congress award of the 4th Czech National Congress of Vexillology was handed over to Zbyšek Svoboda for his merits to the Czech vexillology. On behalf of the CVS, Jaroslav Martykán awarded three Diplomas of Honour to Aleš Brožek, Pavel Fojtík and Josef Hubka for their merits in popularization of the Czech vexillology. The same diploma was handed over also to the responsible organizer of the 4th congress Milan Týma for its successful preparation. Finally, in token of their long time lasting concern in activities of Czech and Slovak vexillologists and their active promotion the board of the CVS appointed the President of the F.I.A.V. Michel Lupant and Alfred Znamierowski "The Fellow of the CVS"; the memorial table flags of the Czech Vexillological Society were presented to them consequently. On 15 June 2008 remaining seven lectures were delivered at the lecture hall of the museum that was finely decorated with many embroidered flags and banners. Along the program, the director of the leading Czech flag-making factory and the member of the CVS LIBEA Co Jan Vereščík acquainted the audience with some materials inviting the congress attendants to the town of Liberec where the next Czech National Congress of Vexillology will be organized in 2012. The official closing ceremony of the congress took place again in the courtyard of the Přibyslav castle. On behalf of the host - the Association of the Firemen of Bohemia, Moravia and Silesia - Václav Liška said goodbye to all participants while President of the Czech Vexillological Society expressed his gratefulness to the congress organizers and thanked all those who had contributed to the success of the congress.

SYMBOLY 4. ČESKÉHO NÁRODNÍHO VEXILOLOGICKÉHO KONGRESU

Když jsem vytvářel symboly 4. českého národního vexilologického kongresu, snažil jsem se v jednoduché formě vyjádřit symboliku vlajky tak, aby bylo hned jasné, že se jedná o akci v městě Přibyslavi a že je to český kongres.

Jako základní symbol jsem zvolil vlajku, která nesla čtyři krokve, jejichž počet odkazoval na pořadové číslo kongresu a tvar na písmeno „V“, iniciálu slova vexilologie. Odkaz na místo konání jsem vyjádřil barvami. Barvy listu a krokví jsem převzal z vlajky města Přibyslav, kde kongres probíhal – modrá, bílá, červená, černá a žlutá. Tvar modrého pole, žerďový klín s vrcholem ve středu listu, opakuje modrý klín z české státní vlajky, a splňuje tak poslední podmínku, kterou jsem si stanovil při navrhování vlajky kongresu. Tedy k modrému klínu přiléhají čtyři krokve, bílá, červená, bílá a černá, a vycházejí z prvních čtyř osmin horního a dolního okraje listu. Vrchol černé krokve leží na vlajícím okraji listu. Trojúhelníková pole ve vlající části jsou žlutá. Poměr šířky k délce listu je 2 ku 3.

Emblém kongresu využívá čtveřici vzájemně se částečně překrývajících vlajek umístěnou do kruhového pole, které je orámováno černým opisem s texty „4. ČESKÝ NÁRODNÍ VEXILOLOGICKÝ KONGRES“ nahore a „PŘIBYSLAV 13. – 15. 6. 2008“ dole, oddělenými hvězdičkami. V emblému jsou použity vlajky České republiky, FIAV, ČVS a 4.ČNVK. Emblém existuje ve dvou variantách, černobílém a barevném. Využil jsem jej při tvorbě jmenovek účastníků, na kterých bylo kromě jména účastníka doplněno i vyobrazení vlajky státu, odkud účastník pochází.

ZPRÁVA Z 37. VÝROČNÍ ČLENSKÉ SCHŮZE

Výroční členská schůze, v pořadí již třicátá sedmá, se konala 14. června 2008 na zámku v Přibyslavi v rámci programu 4. českého národního vexilologického kongresu. Poté, co na úvod schůze přivítal 17 přítomných členů společnosti předseda ČVS Jaroslav Martykán, byl schválen program volební schůze, zvolena volební komise ve složení V. Erban, V. Liščák, J. Vereščík, přitom předsedou komise byl vzhledem k rovnosti hlasů určen losem posledně jmenovaný. V rámci úvodního bodu byl členem návrhové komise zvolen A. Brožek; další zájem o účast v komisi nebyl. Po řádném zvolení orgánů schůze přednesl jednatel společnosti Petr Holas zprávu o činnosti společnosti v uplynulém roce.

Výkonný orgán společnosti - výbor - se v roce 2007 sešel celkem devětkrát, z toho jednou na výjezdním zasedání v Přibyslavi v rámci přípravy 4.ČNVK. V průběhu února 2007 se znovu své funkce jednatele výboru ČVS ujal P. Holas, který se vrátil ze studijního pobytu v Argentíně.

Výboru se podařilo splnit hlavní úkol z usnesení poslední Výroční členské schůze – zorganizovat spolu s Centrem hasičského hnutí a městem Přibyslav 4. český národní vexilologický kongres. Splněn byl i úkol oznámit ministerstvu vnitra změnu stanov společnosti. Návrh na změnu stanov navržený R. Klimešem byl projednán a zamítnut výborem jako neodůvodněný. Možnost zpřístupnění knihovny bez účasti knihovníka byla výborem zamítnuta s tím, že je možné se s J. Hubkou dohodnout na návštěvě knihovny společnosti individuálně.

Nezbytnou součástí činností výboru ČVS je vydávání zpravodaje *Vexilologie* a ročenky *Vexilokontakt* pro naše zahraniční kolegy. V roce 2007 vyšla podle plánu čtyři čísla *Vexilologie*. Číslo 144 bylo věnováno životnímu jubileu našeho čestného předsedy Ludvíka Muchy. Číslo 145 bylo prvním číslem našeho zpravodaje s barevným obrázkem na obálce (šlo o nalepený znak Nepálu, od následujícího čísla je barevný obrázek na obálce tištěný). Anglicky psaná

monografická ročenka *Vexilokontakt* s názvem *Flags of Turkie states and nations* přinesla anglický překlad článků, které na toto téma napsali pro *Vexilologii* M.V. Revnivcev a J. Martykán. Rámcový ediční plán pro letošní rok počítá s vydáním tří čísel *Vexilologie*, Sborníku z 4.ČNVK a Rejstříku *Vexilologie* 126-150. V letošním roce také již vyšlo další anglické vydání *Vexilokontaktu*, věnované 4.ČNVK, obsahující pokračování předloňského *Vexilokontaktu* *The Proto-Slavonic and Ancient Bohemian Vexillological Objects*.

Výbor ČVS v únoru loňského roku projednal a schválil podklady pro vedení Národního registru vlajek a praporů (NRVP), který vede v souladu se stanovami naše společnost a ve kterém budou evidovány vlajky a prapory organizací a společností, resp. vlajky a prapory osobní či rodové. Zajištěním agendy NRVP byli pověřeni Z. Svoboda (vedoucí), P. Exner a P. Fojtík.

Na přelomu roku se výbor začal zabývat možností uspořádat mezinárodní vexilologický kongres v Praze v roce 2013 a v tomto směru se obrátil na své členy s dotazem na účast či případnou ochotu vypomoci s organizací. Vzhledem k nízké odezvě ze strany členské základny byl výbor donucen tuto možnost zamítnout. Těm, kteří nabídli svou pomoc, přesto patří velký dík a doufáme, že se s nimi uvidíme alespoň na národních kongresech v příštích letech.

Mezi činnostmi, které naplňují toto poslání a kterými se ČVS prezentuje navenek, je působení čtyř našich členů - P. Exnera, P. Fojtíka, P. Paláta a Z. Svobody - jako expertů v Podvýboru pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. V roce 2007 projednali a doporučili k udělení 288 nových vlajek měst a obcí České republiky.

Důležitá je také osvětová práce členů ČVS ve sdělovacích prostředcích. Z. Svoboda vystoupil na Radiožurnálu dne 12. února na téma česká vlajka a znak a jejich používání. Jmenovaný také spolupracoval s ČT2 na přípravě jednoho dílu seriálu *Historie.cs*, který se vysílá dne 15. října. V den státního svátku vzniku Československé republiky vystoupil v plzeňském vysílání ČRo A. Brožek na téma J. Kurza a okolnosti vzniku československé státní vlajky. P. Fojtík přednesl dne 6. listopadu v klubovně KPŽ přednášku na téma Státní, regionální a obecní symboly. K. Černý pak v loňském roce seznámil žáky ZŠ Chotíkov s problematikou obecních vlajek a všeobecné vexilologie.

V roce 2007 se dále rozvíjela i mezinárodní spolupráce. Hlavní událostí roku byl XXII. mezinárodní vexilologický kongres v Berlíně, kterého se zúčastnili někteří členové výboru. J. Martykán a A. Brožek navíc vystoupili se svými příspěvky. Na berlínském kongresu byl mimo jiné navázán pravidelný kontakt s Chorvatskou heraldickou a vexilologickou společností a dohodnuta výměna zpravodajů. Na národním kongresu španělských vexilologů, který se konal v říjnu ve Valladolidu, zastupoval české vexilology předseda ČVS.

Pokračovala i dlouhodobá kooperace společnosti s firmami vyrábějícími vlajky – Soleta Signum, Interflag a LIBEA. Velmi aktivní spolupráce probíhá zejména se společností LIBEA, díky které jsme již dříve vydali dvě publikace týkající se vlajek a která navíc podporuje naši společnost i prostřednictvím sponzorských darů, za což jí náleží velký dík. Poděkování patří také Klubu přátel Žižkova, jehož klubovnu můžeme již mnoho let sdílet a která tak poskytuje zázemí nejen našim schůzkám, ale především knihovně společnosti.

Česká vexilologická společnost měla k 31. prosinci 2007 93 individuálních a 5 členů kolektivních z ČR, 7 individuálních členů ze SR a 10 individuálních členů z ostatní ciziny. Celkem má tedy ČVS 110 individuálních členů. ČVS dále spolupracuje s 5 tuzemskými a 18 zahraničními organizacemi formou výměny publikací a osobními kontakty. V průběhu roku 2007 4 členové obnovili své členství, na druhé straně jeden nový člen přibyl.

Po přednesení zprávy o činnosti společnosti dostal slovo hospodář Pavel Fojtík, který přečetl zpráva o hospodaření společnosti v roce 2007 a návrh rozpočtu na rok 2008. Poslední tradiční zpráva – revizní – uslyšeli přítomní členové z úst revizora společnosti Ladislava Hnáta.

V následné diskusi Aleš Brožek kladně ohodnotil ochotu některých členů přispívat na činnost společnosti částkami, které převyšují povinný členský příspěvek, a navrhl, aby jim jako projev ocenění byl zaslán kongresový sborník. Dále navrhl uveřejnit ve *Vexilologii* výzvu, aby členové společnosti zasílali výboru hlášení o své vlastní vexilologické činnosti. Jaroslav Martykán k tomu dodal, že by bylo vhodné uveřejňovat výzvu při příležitosti konce daného roku.

Poté se ujal slova Roman Klimeš a podrobil kritice některé členy výboru včetně nepřítomného P. Exnera. Opět byla kritizována především neúčast na výborových schůzích a stále nedokončená revize knihovny. Na výtky reagovali členové výboru Pavel Fojtík, Josef Hubka, Aleš Brožek a Jaroslav Martykán. Po uzavření diskuse bylo přikročeno k volbám výboru společnosti a jejího revizora.

Po několikaminutové diskusi mezi R. Klimešem, členy výboru a předsedou volební komise ohledně dostupnosti volebního řádu a možnosti navrhnout kandidáty na členy výboru se uskutečnila tajná volba, která potvrdila ve funkci dosavadní členy výboru a revizora ČVS.

Na závěr 37. výroční členské schůze bylo přijato následující usnesení:

Členská schůze České vexilologické společnosti

- schvaluje:

- ☞ Zprávu o činnosti České vexilologické společnosti za rok 2007.
- ☞ Zprávu o hospodaření České vexilologické společnosti za rok 2007.
- ☞ Rozpočet České vexilologické společnosti na rok 2008.

- bere na vědomí:

- ☞ Zprávu revizora České vexilologické společnosti.
- ☞ Zprávu výboru České vexilologické společnosti o rozhodnutí vzdát se možnosti organizovat mezinárodní vexilologický kongres v r. 2013.

- zvolila:

- ☞ Výbor České vexilologické společnosti na období 2008-2012 ve složení: Petr Exner (15 hlasů), Pavel Fojtík (15 hlasů), Petr Holas (15 hlasů), Jaroslav Martykán (15 hlasů), Aleš Brožek (14 hlasů), Zbyšek Svoboda (14 hlasů), Milan Týma (14 hlasů), Josef Hubka (13 hlasů) a Ludvík Mucha (13 hlasů), přičemž bylo odevzdáno 17 hlasovacích lístků, z toho 1 neplatný.
- ☞ Za revizora České vexilologické společnosti Ladislava Hnáta, který obdržel 16 platných hlasů, jeden hlasující se zdržel.

- ukládá výboru České vexilologické společnosti:

- ☞ Vyjádřit poděkování největším přispěvatelům ČVS za rok 2008 formou zaslání sborníku ze 4. ČNVK a kongresových suvenýrů.
- ☞ Zveřejnit v příštím čísle Vexilologie výzvu členům ČVS, aby poslali výboru zprávu o vexilologických aktivitách za uplynulý rok.
- ☞ Předložit do konce r. 2008 seznam časopisů v knihovně.

Petr Holas

NA KONGRESU V PŘIBYSLAVI

Měl jsem příležitost zúčastnit se 4. českého národního vexilologického kongresu, který se v polovině letošního června konal ve městě Přibyslav. Měl jsem radost z toho, že si mohu znovu popovídat se starými přáteli-vexilology, které jsem poprvé potkal v Berlíně, stejně jako z možnosti navázat nové známosti v této oblasti. Velmi oceňuji péči a zájem našich hostitelů z České vexilologické společnosti a z přibyslavské městské rady, díky jimž se náš pobyt stal nejen užitečným, ale současně příjemným.

Ačkoliv neumím česky, skutečnost, že žijeme v globalizovaném světě, a konceptuální povaha vexilologie mi umožnily pochopit témata jednotlivých přednášek. Především jsem obdivoval to, jak byly informace, které jsme obdrželi během těch dvou pěkných dní, systematicky uspořádány podle témat. A to již první den, kdy jsme získali mnoho zajímavých informací o cechovních a hasičských praporech z České republiky, Slovenska, Německa a Rumunska. Stejně

tak druhého dne, kdy jsme se dozvěděli o tom, co patří mezi nejnovější předměty zájmu střeoevropských vexilologů.

Tato akademická konference byla zakončena večerním banketem, kdy jsme v neformální atmosféře diskutovali o vlajkách, politice a samozřejmě také o dobrém pivě. Ačkoliv se tato událost konala v přítomnosti prezidenta FIAV pana Michela Lupanta a starosty města Přibyslav pana Jana Štefáčka, nálada byla více než odpočinková a srdečná.

Naši přátelé z České vexilologické společnosti vytvořili kongres jako perfektní koktejl velmi dobré organizace s odpovídající odbornou úrovní přednášek, ale také s otevřenou a přátelskou atmosférou, což mi umožňuje prohlásit, že přibyslavský kongres byl úspěšný a že se již těším na 5. český národní vexilologický kongres do Liberce.

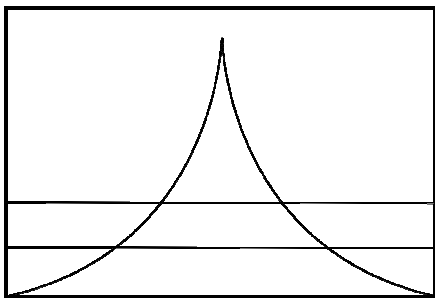
Alexandru Dan Mândru

One of foreign participants of the Czech congress in Přibyslav summarizes his impression from that event as a perfect cocktail. He stresses a very good organization, a corresponding scientific level of the papers, but also an open and friendly atmosphere, which made him affirm to participate at the 5th Czech National Congress of Vexillology intended to be held in the town of Liberec in 2012.

NOVÉ VLAJKY

VLAJKA HORSKÉHO HOTELU A VYSÍLAČE JEŠTĚD

Když mě a ostatní kolegy z České vexilologické společnosti na 4. českém národním vexilologickém kongresu v Přibyslavi v červnu letošního roku oslovil ředitel naší partnerské liberecké firmy Libea s.r.o. Jan Vereščík, zda bychom se nechtěli zúčastnit soutěže o návrh vlajky Ještědu vyhlášené statutárním městem Liberec při příležitosti 35. výročí horského hotelu a vysílače Ještěd, okamžitě mě napadlo několik variant možných návrhů a rozhodl jsem se soutěže zúčastnit. Vypracoval jsem celkem deset návrhů vlajek a jejich barevné vyobrazení s popisy a zdůvodněním návrhů jsem zaslal elektronickou poštou pořadatelům. Reakce byla sice okamžitá, avšak byl jsem upozorněn na některé podmínky soutěže, které mi dosud nebyly známy – mimo jiné, že vlajka musí být fyzicky vyrobena (libovolnou technikou – avšak barev neblednoucích a vodě odolných) a má mít rozměry 42x60 cm nebo 60x84 cm. Seznámil jsem s tímto stanoviskem pořadatelů soutěže Jana Vereščíka, jehož firma se mimo jiné výrobou vlajek zabývá, a ten se nezištně nabídl, že firma Libea s.r.o. mi při realizaci podmínek soutěže pomůže - jednu vlajku z mých návrhů vyrobí a pořadatelům soutěže mým jménem do soutěže zašle. Tak se také stalo a za několik dní jsem ke svému překvapení obdržel dopis z magistrátu statutárního města Liberce, kde bylo uvedeno, že jsem v soutěži uspěl a získávám jednu z cen. Zároveň jsem byl pozván na slavnostní zahájení oslav výročí Ještědu dne 11. července 2008, kde mělo dojít k vyhlášení výsledků soutěže a slavnostnímu vztyčení vítězné vlajky. Pro pracovní zaneprázdnění jsem se

však tohoto ceremoniálu nezúčastnil a vůbec netušil, že můj návrh nakonec zvítězil! „Odborná porota“ (není mi však známo, že by v ní byl byt' jediný vexilolog) soutěže vybrala můj návrh z celkem asi 50 zaslaných návrhů jako nejlepší. O mém vítězství mě informoval a jako první mi gratuloval právě Jan Vereščík, který mě na slavnostním vyhlášení soutěže a vztyčení vlajky Ještědu, za přítomnosti novinářů a televizních štábů, zastoupil, převzal ceny a ocenění za nejlepší návrh, a médiím poskytl interview. Krásnou tečkou

za mým snažením byl osobní dopis primátora statutárního města Liberce, ve kterém mi rovněž pogratuloval k vítězství a zaslal poukaz na bezplatný pobyt v hotelu této liberecké dominanty.

Vlajku horského hotelu a vysílače Ještěd tvoří tedy oficiálně od 11. 7. 2008 podle mého návrhu list, který má tři vodorovné pruhy, červený, bílý a červený, v poměru 4:1:1. Z dolního okraje vyrůstá vydutý klín s vrcholem v první šestině šířky listu, v červených pruzích bílý, v bílém červený. Poměr šířky k délce listu je přibližně 2:3 (z důvodu podmínek soutěže, byt' jsem

navrhoval poměr shodný se státní vlajkou ČR, tedy 2:3). Symbolika vlajky je vykládána takto: vydutý klín znázorňuje horu Ještěd s věží hotelu a vysílače, pruhy symbolizují město Liberec, nad kterým se tyčí. Bílá a červená jsou barvy vlajky Liberce a jsou to i barvy z jeho znaku; mimo to jsou to i historické české národní barvy. Vlajka se skutečně používá a vlaje na stožáru ochozu této stavby, o čemž se mohou návštěvníci Ještědu sami přesvědčit.

Touto cestou bych rád ještě jednou poděkoval za spolupráci a výrobu této vlajky Janu Vereščákovi a kolektivu zaměstnanců jím řízené firmy Libea s.r.o. z Liberce, bez jejichž pomoci bych v soutěži neztvrdil a na Ještědu by nyní nevlála vlajka, jejíž autor je členem České vexilologické společnosti.

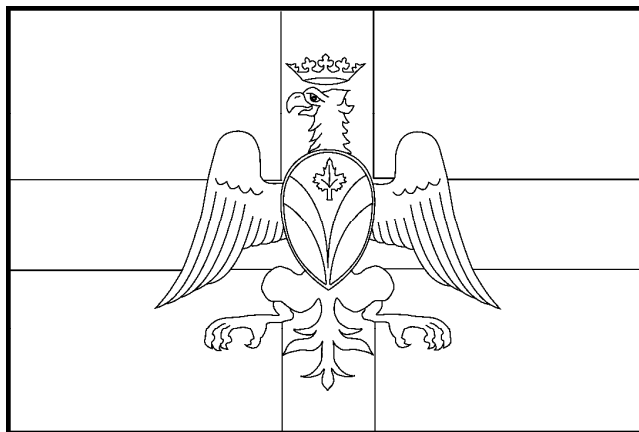
Josef Hubka

RŮZNÉ

DO MODENY ZA ARCIVÉVODOU FERDINANDEM D'ESTE

Ve dnech 31.5.-1.6.2008 uspořádalo Italské středisko vexilologických studií v Modeně svou již 14. výroční konvenci pod názvem „Vlajky v Modeně“. Čeští hosté (A. Brožek, P. Exner, M. Týma a autor těchto řádek), vedle německého vexilologa M. Schmögera a katalánského kolegy S. Herrero Agüi a jeho ženy jediná cizinci mezi cca 30 účastníky konvence, ji však mohli nazvat „Po stopách arcivévody Ferdinanda“, protože netradičně již v sobotu v poledne spolu s ostatními vexilology navštívili světoznámou univerzitní knihovnu Estense, tedy instituci založenou místním vládnoucím rodem d'Este. Proslulé sbírky středověkých rukopisů, námořních map a dalších archiválií a knih byly shromážděny právě tímto rodem, jehož asi nejznámější příslušník a následník rakouského trůnu přispěl k záchraně pokladu nejvzácnějšího – bible vévody Borso d'Este z r. 1599. Umění a vědu podporující rod modenských vévodů přispěl nejen k výstavnosti města samého, ale i k existenci Národní akademie vědy, literatury a umění, v jejíchž prostorách se konala přednášková část konvence CISV. Vystoupilo v ní 11 účastníků s 12 přednáškami, zabývajících se především bohatou historií komunálních symbolů středověké i moderní Itálie (A. Savorelli, M. Guidotti, R. Bicci a A. Betocchi), historickými vlajkami ve starých publikacích (P. P. Lugli), ale i jejich současností, když např. předseda CISV R. Breschi pojednával o cestě za vlajkou oblasti Emilia-Romagna, v níž se město Modena nachází. Opomenuta nezůstala ani problematika vlajek jako politických symbolů (S. Herreros: 100 let „estelady“ – katalánské vlajky s hvězdou, M. Schmöger: Vlajky italských politických stran), oblíbená tematika klasifikace vlajek (TimeLESsVex M. Fabretta) či regionální a komunální vlajky v jiných zemích. Zatímco M. Schmöger zpracoval přehlednou klasifikaci komunálních vlajek v sousedním Rakousku, autor těchto řádek informoval o tom, jak odlišně se v letech 2001-2002 vyrovnaly kraje v Čechách s kritérii parlamentního podvýboru pro tvorbu krajských symbolů.

S referátem vystoupil i další český účastník konvence A. Brožek, který interpretoval očima vexilologa revoluční rok 1848 v Praze i dalších českých městech. Zajímavým bodem byla prezentace výsledků veřejné soutěže na vlajku městečka Mirandola, jejíž znak a prapor v podobě gonfanonu sice schválil italský stát, vlajku v našem pojetí si však město může přijmout samo. Osvícené vedení města a kulturního sdružení „La Nostra Mirandola“ se však obrátilo na odborníky z CISV a požádalo je o

komentář k předloženým vybraným sedmi návrhům. I když není zatím známo, jak se vedení městečka rozhodlo, věříme, že kvalifikovaná oponentura italských vexilologů, podpořená mimochodem i poznatky z praxe jejich českých kolegů, bude korunována přijetím jednoduchého,

esteticky dobře působícího a vexilologicky správného symbolu. Sama 14. konvence CISV proběhla pod vlajkou inspirovanou historickým modenským městským znakem (modrý kříž na zlatém štítu), kterou navrhl A. Martinelli a zvítězil s ní v interní soutěži na webových stránkách střediska, kde získala třetinu odevzdaných hlasů. Šedý rozkřídlený orel se žlutou korunou a zbrojí připomíná znak rodu d'Este a na prsou nese oválný znak CISV. Podle autora má vlajka „vyjádřit soulad minulosti, současnosti a našeho milovaného CISV“.

-jm-

ZA PAVLEM HAMŠÍKEM

Onehdy jsem hledal v šanonech jakýsi doklad a narazil jsem přitom na svazeček dopisů od vexilologa Pavla Hamšíka. Dopisovat jsme si začali v únoru 1974, a ačkoliv jsem byl o sedm let mladší než on, okamžitě mi nabídl tykání. Seriózně se zajímal o historické státní vlajky, takže jeho první dotazy se týkaly vlajek emirátů Jižního Jemenu. Protože jsem měl přehled o vexilologické literatuře, doporučil jsem mu knihy o vlajkách v československých knihovnách i v knihovně Vexilologického klubu. V roce 1976 se pak stal jeho členem a často jezdil na výroční schůze z dalekých Luhačovic. Je škoda, že pro náš zpravodaj nezpracoval stať o vlajkách starých indických knížectví. Tímto tématem se totiž zabýval v sedmdesátých a osmdesátých letech minulého století velmi intenzivně. Bohužel pro *Vexilologii* už Pavel Hamšík nenapíše příspěvek ani na žádné jiné téma, protože 20. července 2008 zemřel ve věku 63 let. Aleš Brožek

VÝZVA ČLENŮM ČVS

Abychom mohli ve zprávách o činnosti České vexilologické společnosti za uplynulý rok podávat co možná nejkompletnější výčet vašich vexilologických aktivit, prosíme vás, abyste je sdělovali na adresu společnosti dopisem či mailem na konci každého roku.

Autoři hlavních článků:

Ing. Jaroslav Martykán, Matúškova 14/796, 149 00 Praha 4 - Háje
Milan Týma, Jitkov 7, 583 01 Chotěboř

VEXILOLOGIE (ISSN 1211-2615) – the journal of the Czech Vexillological Society (attn J. Martykán), CZ-149 00 Praha 4 - Háje, Matúškova 14/796, The Czech Republic. E-mail address vexilologie@centrum.cz, <http://www.vexilologie.cz> Editor-in-chief Aleš Brožek. Editorial Board A. Brožek, P. Exner, P. Fojtík, P. Holas, J. Hubka, J. Martykán (chairman), L. Mucha, Z. Svoboda and M. Týma. Artwork Petr Exner. English translations Jaroslav Martykán.

September 2008

No. 150

VEXILOLOGIE (ISSN 1211-2615) - zpravodaj České vexilologické společnosti, o.s. (Ing. J. Martykán), 149 00 Praha 4 - Háje, Matúškova 14/796. Elektronická adresa vexilologie@centrum.cz, <http://www.vexilologie.cz> Výkonný redaktor Ing. Aleš Brožek. Toto číslo připravila redakční rada ve složení Ing. A. Brožek, Ing. P. Exner, Mgr. P. Fojtík, P. Holas, J. Hubka, Ing. J. Martykán (předseda), doc. RNDr. L. Mucha, CSc., PhDr. Z. Svoboda a M. Týma. Výtvarně spolupracoval Ing. Petr Exner. Anglické překlady Ing. Jaroslav Martykán.

Září 2008

č. 150

OBSAH:

TURECKÉ POLITICKÉ STRANY A JEJICH SYMBOLY - III. ČÁST	2907
PŘÍPRAVA A PRUBĚH 4. ČESKÉHO NÁRODNÍHO VEXILOLOGICKÉHO KONGRESU	2913
SYMBOLY 4. ČESKÉHO NÁRODNÍHO VEXILOLOGICKÉHO KONGRESU	2917
ZPRÁVA Z 37. VÝROČNÍ ČLENSKÉ SCHŮZE	2917
NA KONGRESU V PŘIBYSLAVI	2919
NOVÉ VLAJKY	2920
Vlajka horského hotelu a vysílače Ještěd	2920
RŮZNĚ	2921
Do Modeny za arcivévodou Ferdinandem d'Este	2921
Za Pavlem Hamšíkem	2922
Výzva členům ČVS	2922

CONTENTS:

TURKISH POLITICAL PARTIES AND THEIR SYMBOLS (3rd PART)	2907
ARRANGEMENTS AND THE COURSE OF THE 4 th CZECH NATIONAL CONGRESS OF VEXILLOLOGY	2913
THE SYMBOLS OF CNCV 4	2917
THE REPORT FROM AGM 37	2917
AT THE CONGRESS AT PŘIBYSLAV	2919
NEW FLAGS	2920
The flag of the mountain hotel and the transmitter Ještěd	2920
VARIA	2921
The report from the Modena national congress of vexillology	2921
Pavel Hamšík died	2922
An appeal to the members of the CVS	2922